Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE

NEUVOSTORAPORTTI EUE2018-02045

EUE Kuisma Jaakko(UM), Aho Laura(UM)

09.07.2018

JULKINEN

Asia
Ympäristöneuvosto 25.6.2018

Kokous
Ympäristöneuvosto 25.06.2018

Ympäristöministerit kävivät poliittisen suuntaviivakeskustelun juomavesidirektiivin uudistamisesta. Juomavesidirektiivin päivittämistä pidettiin tarpeellisena ja juomaveden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien käsittelyn osalta ministerit olivat varsin yksimielisiä siitä, että sisämarkkinoiden toiminnan parantamisen sijasta materiaaleja koskevien vaatimutsten tulisi perustua terveyshaittojen ehkäisyyn. Veden saatavuuden parantamisen osalta ministereiden näkemykset olivat jakautuneita. Enimmistö ministereitä tuki kuitenkin sellaista sääntelyä, jossa jäsenmaalle jäisi enemmän vapauttaa toteuttaa parhaaksi katsomansa toimet saatavuuden parantamiseksi.

Ministerit hyväksyivät neuvoston päätelmät komission muovistrategiasta. Puheenvuoroissa kiertotalouden edistämistä tuettiin voimakkaasti ja monet maat esittelivät kansallisia toimenpiteitään muovien aiheuttamien ympäristöongelmien ratkaisemiseksi.

Ympäristöministerit kävivät suuntaviivakeskustelun myös asetuksesta autojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen vuoden 2020 jälkeisiksi raja-arvoiksi. Jäsenmaiden kannat olisivat jakautuneet komission vuosille 2025 ja 2030 ehdottamien raja-arvojen tasojen osalta. Tietyt jäsenmaat toivoivat raja-arvojen korottamista, jotkut tukivat komission ehdotusta ja muutama jäsenmaa esitti raja-arvojen laskemista.

Komissio esitteli neuvostolle uudet lainsäädäntöehdotukset LIFE-rahoitusohjelmasta, kertakäyttömuoveista, jäteveden uudelleenkäytöstä, ympäristöraportoinnista ja raskaiden hyötyajoneuvojen päästörajoista. Komissio esitteli myös pölyttäjiä koskevan tiedonannon. FR ja SE aloitteesta keskusteliin myös tarpeesta saada aikaan sitovat kansainväliset sopimukset luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi sekä jätteiden ja kemikaalien ympäristöhaittojen rajoittamiseksi.

Lisäksi neuvosto kuuli yhteenvedon tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä ilmastokokouksista, missä yhteydessä ilmastokomissaari Cañete korosti olevan mahdollista korottaa EU:n päästövähennystavoitteen kunnianhimoa. Lisäksi Cañete vahvisti, että komissiosta marraskuussa 2018 tulossa oleva ehdotus EU:n pitkän aikavälin päästövähennysstrategiaksi tulee sisältämään useita päästövähennysskenaarioita.

Suomea kokouksessa edusti asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja virkamiesvaltuskunta.

1. Esityslistan hyväksyminen

Ympäristöneuvoston esityslista (10123/18) hyväksyttiin.

2. A-kohtien hyväksyminen

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 10231/18 mukaisesti.

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. Juomavesidirektiivi (uudelleenlaatiminen)
= Periaatekeskustelu

Ympäristöministerit kävivät poliittisen suuntaviivakeskustelun juomavesidirektiivin uudistamisesta. Bulgarian ympäristöministeri Neno Dimov muistutti, että eurooppalaiset nauttivat turvallista juomavettä, mutta tilannetta voidaan parantaa. Direktiivin tavoitteena on suojella kansalaisten terveyttä ja yli 20 vuotta sitten hyväksytyt vaatimukset on syytä päivittää. Keskeisenä muutoksena on riskiperusteisen tarkkailu- ja seurantajärjestelmän käyttöönotto vesilaitoksilla terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Puheenjohtaja haluaisi kuulla ministereiden näkemyksiä siitä, miten jatkossa säädeltäisiin juomaveden kanssa kosketuksissa olevista materiaaleista ja parannettaisiin juomaveden saatavuutta.

Komissaari Karmenu Vella piti edistystä Bulgarian puheenjohtajakaudella erittäin hyvänä. Komission tavoitteena on turvata terveellinen juomavesi kaikille kansalaisille. Juomavettä koskevien päätösten tulee olla julkisia ja juomaveden saatavuutta Euroopassa tulee parantaa. Puheenjohtajan kysymysten osalta komissaari piti saatavuuden parantamista nimenomaan poliittisena päätöksenä. Komissaari muistutti, että direktiiviehdotuksen taustalla on EU:n ensimmäinen kansalaisaloite (*Right2Water*), jonka mukaan vesi on perusoikeus ja kuuluu kaikille. Juomaveden kanssa kosketuksessa olevien materiaalien osalta direktiivin riskiperusteista järjestelmää täydentää ehdotus turvallisista materiaaleista. Komission haluaa löytää ratkaisun, joka sisältäisi sekä hygieeniset vaatimukset, että tukisi sisämarkkinoita. Lisäksi ratkaisun tulee olla toteuttamiskelpoinen. Komissaarin mielestä paras vaihtoehto on vaatimusten harmonisointi rakennustuoteasetuksen alaisuudessa. Harmonisoinnissa voitaisiin lähtökohdaksi ottaa neljän jäsenmaan tekemä taustatyö hyväksyttyjen materiaalien positiivisesta listasta. Komissaari lupasi, että komissio priorisoi lähivuosina tarvittavan standardoimistyön. Ehdotuksen kanssa pitäisi päästä nyt eteenpäin,

jotta riskiperusteinen järjestelmä saadaan käytäntöön mahdollisimman nopeasti koko EU:ssa.

Keskustelussa 25 jäsenmaata käytti puheenvuoron. Yleisesti ottaen juomavesidirektiivin päivittämistä pidettiin tarpeellisena. Juomaveden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien käsittelyn osalta ministerit olivat varsin yksimielisiä siitä, että sisämarkkinoiden toiminnan parantamisen sijasta harmonisoinnin lähtökohta tulisi olla terveyshaittojen ehkäisy. Hygieenisistä vaatimuksista tulisi säätää juomavesidirektiivissä, jonka jälkeen voitaisiin määrittää tuotekohtaiset standardit. Lisäksi on tärkeää, että kaikki juomaveden kanssa kosketuksissa olevat materiaalit ja kemikaalit olisivat sääntelyn piirissä. Sääntelyn yksityiskohtien osalta ministereillä oli kuitenkin jonkin verran erilaisia näkemyksiä. Neljän jäsenmaan (NL, DE, UK ja FR) ehdotusta hyväksyttyjen materiaalien positiiviseen listaan perustuen tukivat näiden maiden lisäksi PT, BE ja HU. NL, DE ja PT pitivät komission ehdotusta parempana sellaista ratkaisua, jossa nykyisen direktiivin artikla 10 säilytettäisiin. NL, PT ja CZ toivoivat järjestelmää, joka toimisi samoin periaattein kuin elintarvikelainsäädäntö. IT ja ES pitivät tärkeänä, että juomaveden koko tuotantoketjun osalta säädellään hygieenisistä vaatimuksista. FI, EL, SI, BE ja CZ pitivät tärkeänä sitä, että jäsenmaat saisivat halutessaan säilyttää omat tiukemmat hygieeniset vaatimuksensa. RO ja MT toivoivat ratkaisua, joka ei olisi hallinnollisesti raskas.

Veden saatavuuden osalta jäsenmaat olivat vahvasti sitoutuneita veden saatavuuden edistämiseen ja muutamassa jäsenmaassa puhtaan veden saatavuus on jopa perustuslaillinen oikeus kansalaisille. Jäsenmaiden näkemykset saatavuuden parantamisen käytännön toteutuksesta poikkesivat merkittävästi. Joukko jäsenmaita (NL, DE, SI, SE ja HR) katsoi, että juomavesidirektiivi ei ole oikea paikka säädellä saatavuuden parantamisesta, koska kyse on sosiaalisesta kysymyksestä. Osa jäsenmaista (IT, ES, EL, FR, PT, LU) kannatti komission ehdotusta sellaisenaan, tukien sitovaa sääntelyä veden saatavuudesta. Jäsenmaiden enemmistö (FI, EL, LT, RO, PL, BE, SK, LV, CZ, IE, UK, EE, HU, MT ja DK) oli sellaisen sääntelyn kannalla, jossa jäsenmaa voisi vapaammin toteuttaa parhaaksi katsomansa toimenpiteet, ottaen huomioon muun muassa ilmastolliset, maantieteelliset ja kulttuuriset seikat. Toisaalta monet ministerit korostivat myös tarvetta konkreettisille toimenpiteille saatavuuden parantamiseksi eurooppalaisen kansalaisaloitteen mukaisesti. FI, LV, CZ ja HR esittivät, että jäsenmaiden tulisi laatia kansallinen suunnitelma veden saatavuuden parantamiseksi vesivaroja ja terveyttä koskevan kansainvälisen sopimuksen mukaisesti. DE katsoi, että asiasta on säädetty jo riittävän hyvin vesipuitedirektiivissä.

Muiden aiheiden osalta jäsenmaat tukivat yleisesti riskiperusteisen järjestelmän käyttöönottoa juomavesidirektiivissä. FI muistutti, että direktiiviehdotus ei saisi olla päällekkäinen vesipuitedirektiivin kanssa. FI, UK ja EE toivoivat, että tarkkailtavat parametrit noudattaisivat maailman terveysjärjestön (WHO) suositusta. Muutamat maat nostivat esiin vesilaitosten säilyttämisen julkisessa omistuksessa (IT ja IE). IT, PT ja ES toivoivat myös parempaa tiedottamista kansalaisille veden laadusta. Juomaveden laadun parantamisen osalta LU ja SK toivoivat toimenpiteitä kasvinsuojeluaineiden pitoisuuksien laskemiseksi juomavedessä. DK piti tärkeänä vesiresurssien tehokasta käyttöä, energiatehokkuuden parantamista ja vuotojen ehkäisyä.

Keskustelun päätteeksi komissaari Vella totesi, että kaikki jäsenmaat tukevat terveystavoitteita ja kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa. Joidenkin jäsenmaiden mielestä veden saatavuudesta olisi parempi säätää muualla. Juomaveden kanssa kontaktissa olevien materiaalien osalta on selvää, että terveystavoitteet tulevat ensin. Komissio on aina valmis ratkomaan teknisiä asioita, eikä nyt pitäisi jäädä jumiin yksityiskohtiin. Vesisektorin innovaatiot ovat tärkeitä EU:lle ja niitä ei saisi rajoittaa. Neuvosto on selvästi sitoutunut korkealaatuisen juomaveden turvaamiseen kansalaisille. Komissaari kiitti ministeri Dimovia hyvästä työstä ja toivoi Itävallan jatkan tästä eteenpäin. Ministeri Dimov muistutti vielä keskustelun päätteeksi direktiivin merkityksestä kansalaisten terveyden ja turvallisuuden turvaamiseksi.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

4. Päätelmät kiertotaloutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman toteuttamisesta *=Hyväksyminen*

Ministeri Dimov esitteli lyhyesti neuvoston kiertotalouspäätelmät komission muovistrategiasta. Päätelmät perustuvat maaliskuun ympäristöneuvostossa käytyyn keskusteluun. Komissaari Vella korosti päätelmien tärkeyttä ja muistutti kiertotalouden olevan komission keskeinen prioriteetti. Nyt tarvitaan kansallisia toimenpiteitä muovistrategian toteuttamiseksi. Kierrätysmateriaalien käytön lisääminen on erittäin tärkeä tavoite ja neuvosto on hyvin sitoutunut kertakäyttömuoviehdotukseen. Muovit vaurioittavat ympäristöä kokoajan ja päätelmät lähettävät maailmalle oikean sisältöisen viestin.

Keskustelussa 13 jäsenmaata käytti puheenvuoron ja päätelmien sisältöä tuettiin yksimielisesti. FI aloitti keskustelun ja muistutti, että kiertotaloudessa tarvitaan globaali toimintatapojen muutos. FR tuki FI. FI mielestä kiertotalous tukee kestävän kehityksen täytäntöönpanoa ja uutta yritystoimintaa. Tarvitaan lisää tutkimus- ja kehitystyötä ja aidosti toimivat markkinat kierrätysmateriaaleille. Kiertotalouden tulee olla turvallista ympäristölle ja terveydelle. FR mielestä Euroopan on oltava kiertotalouden moottori. FR, PT, ES, IE, UK kertoivat omista kansallisista toimistaan muovien aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. FR toivoi, että muoveja korvaavien tuotteiden käyttöönoton tulisi olla automaattista. PT painotti kuluttajavalintojen ja pitkäikäisten tuotteiden roolia kiertotalouden edistämisessä ja alueellisten toimintasuunnitelmien merkitystä. ES puolesta puheenvuoron käytti osin Baskimaan itsehallintoalueen ministeri. Baskimaassa kiertotalous on erittäin tärkeä poliittinen prioriteetti. Kaikki edistämiskeinot tulee ottaa käyttöön ja yksityisen sektorin rooli on merkittävä. Alueita tulee tukea taloudellisesti täytäntöönpanossa. CZ toivoi ratkaisuja kierrätyskelvottoman muovin ongelmiin. DK tuki voimakkaasti laatustandardeja kierrätetylle muoville, jotta saadaan aikaan toimivat markkinat. IE kertoi, että hinnoittelumuutoksista johtuen kertakäyttöisiä muovikuppeja ollaan poistamassa markkinoilta. IE näki taloudellisessa ohjauksessa paljon potentiaalia jatkossa. Vaikka muovit ovat globaaliongelma, monen muoveja tuottavan yrityksen pääkonttorit ovat Euroopassa. NL painotti seurannan merkitystä muovistrategian toteutuksessa. PL näki muovistrategian täytäntöönpanossa suuria positiivisia työllisyysvaikutuksia. LU muistutti, että kiertotalouden täytyy tukea ilmastotavoitteiden saavuttamista. CY painotti ratkaisuja merten roskaantumisen ratkaisemiseksi. BE totesi, että tietojen muovien sisältämistä vaarallisista aineista tulee kulkea mukana niiden koko elinkaaren ajan. UK kertoi useista kansallisista kertakäyttömuovikielloista.

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

5. Asetus henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästönormeista
=Periaatekeskustelu

Ympäristöministerit kävivät poliittisen suuntaviivakeskustelun autojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen vuoden 2020 jälkeisistä päästövähennystavoitteista. Ilmastokomissaari Miguel Arias Cañete korosti, että autojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen vuoden 2020 jälkeisistä raja-arvoista tulisi sopia ennen Euroopan parlamentin vaaleja. Komissaarin mukaan komission vuodelle 2025 esittämä -15%:n ja vuodelle 2030 ehdottama -30 %:n päästövähennystavoite aikaansaisi positiivisia kokonaistaloudellisia vaikutuksia. Cañeten mukaan komission esitystä korkeammat raja-arvot hyödyttäisivät kuluttajia vähemmän ja todella korkeat raja-arvot eivät ollenkaan sillä, että ajoneuvojen hintojen nousu mitätöisi polttoaineen kulutuksesta saatavat säästöt. Lisäksi Cañete korosti, että siirtyminen kohti nollapäästöistä liikkuvuutta liian nopeasti hyödyttäisi sähköistymissektorin toimijoita, mutta häviäjäksi tulisivat autonvalmistussektorin työpaikat. Cañeten mukaan komission ehdotuksen mukainen -30% raja-arvo vuodelle 2030 säilyttäisi autoteollisuuden työllisyystilanteen melko tasapainoisena, mutta -50 %:n raja-arvo yhdistettynä 50 %:n nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen valmistuskannustimeen, voisi alustavien arvioiden mukaan vähentää ajoneuvoteollisuuden työpaikoista 2,5 %, ts. 60 000 työpaikkaa. Cañeten mukaan jotkut tutkimukset ovat arvioineet korkeiden tavoitteiden uhkaavan työpaikkoja vielä voimakkaammin.

Keskustelussa 14 jäsenmaata (SE, IT, BE, UK, EE, LT, IE, DK, MT, LU, NL, PT, FI ja FR) peräänkuulutti eri painotuksin komission ehdottamien raja-arvojen korottamista. NL mukaan komission ehdottama vuoden 2030 tavoite on linjassa Pariisin sopimuksen kanssa ainoastaan jos muut päästökauppasektorin ulkopuoliset toimialat vähentävät päästöjä noin 100 %. NL ja LU korostivat, että tiettyjen tutkimuksien mukaan vuoteen 2030 mennessä päästöjä voitaisiin vähentää kustannustehokkaasti 60–70 %. BE mukaan raja-arvojen tulisi olla 25 % vuodelle 2025 ja 40 % vuodelle 2030. DK mukaan vuoden 2030 raja-arvon tulisi olla vähintään 40 %. FR haluaisi vuodelle 2025 sitovan tavoitteen ja korottaa autojen vuoden 2030 raja-arvon 40 %:iin. PT kannatti vuoden 2030 raja-arvoksi autoille 35–40 % ja pakettiautoille 30–35 %. SE mukaan vuoden 2025 raja-arvo tulisi olla 25 % ja vuoden 2030 50 %. SE mukaan 50 %:n tavoite tulisi kuitenkin alkuun olla tavoitteellinen ja se vahvistettaisiin vuoden 2024 välitarkastelussa. IE korosti, että komission esitys 2025 raja-arvoksi on liian matala. IT mukaan raja-arvojen tulisi olla 15 % vuodelle 2025 ja 40 % vuodelle 2030. Lisäksi IT halusi välitavoitteen myös vuodelle 2028. UK, EE, IE, LT ja MT olivat avoimia raja-arvojen korottamiselle, mutta eivät maininneet tarkkoja tasoja. FR peräänkuulutti lainsäädäntöön pitkän aikavälin nollapäästötavoitetta vuodelle 2040 ja IT vuodelle 2035.

Suomen puheenvuorossa korostettiin, että liikenteen päästövähennyksillä on suuri merkitys ei-päästökauppasektorin ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Uusien autojen tulisi olla niin energiatehokkaita kuin mahdollista, sillä autojen käyttöikä on pitkä ja teknologian kehittyminen

mahdollistaa päästöjen vähentämisen kustannustehokkaasti. Siksi autojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen raja-arvoiksi tulisi asettaa 25 % vuonna 2025 ja 50 % vuonna 2030.

Kolme jäsenmaata (SK, HU ja CZ) alleviivasi autonvalmistusteollisuuden kilpailukyky-, talous- ja työllisyysvaikutuksia sekä toivoi komission esittämien raja-arvojen laskemista. SK esitti, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti ja päästöjen mittaustavan muutokseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi 2025 raja-arvo tulisi poistaa. CZ toivoi 2025 raja-arvon muuttamista tavoitteelliseksi tai laskemista 10 %:iin ja vuoden 2030 raja-arvoksi -20 %, mikä kannustaisi autonvalmistusteollisuutta muutoksiin, mutta ilman negatiivisia työllisyysvaikutuksia. HU piti vuoden 2030 tavoitetta liian kunnianhimoisena ja kyseenalaisti vuoden 2025 sitovan tavoitteen.

Kolme jäsenmaata (HR, RO ja CY) tuki KOM ehdottamia raja-arvoja tasapainoisena kompromissina. CY mukaan tavoitteita tulisi voida myöhemmin kuitenkin myös tarvittaessa korottaa. Kuusi jäsenmaata (PL, GR, LV, DE, ES ja SI) ei ottanut kantaa raja-arvojen tasoon. DE tuki KOM ehdotuksen rakennetta todeten, että vuoden 2021 jälkeen tarvitaan välitavoite ja vuoden 2030 tavoitteen tulee edesauttaa vähentämään päästöjä, mutta samalla tulee huomioida kilpailukyky ja liikkumisen säilyttäminen taloudellisesti kannattavana.

Raja-arvojen lisäksi jäsenmaiden kannat jakautuivat myös siitä, miten asetuksen tulisi kannustaa ajoneuvonvalmistajia lisäämään nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen valmistusta. Muutama jäsenmaa (mm. HR, EE ja CY) tuki komission ehdottamaa kannustinjärjestelyä ja muutama jäsenmaa (mm. PT ja FI) sen vahvistamista. Muutama jäsenmaa (mm. IT, FR, DK ja NL) esitti, että asetukseen tulisi sisällyttää rankaisumenettely niille valmistajille, jotka eivät saavuta nolla- ja/tai vähäpäästöisten ajoneuvojen valmistustavoitteita. Muutama jäsenmaa (mm. LT, UK ja SI) tuki yleisesti kannustimia nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen valmistukseen ottamatta tarkasti kantaa komission ehdotukseen.

Muiden aiheiden osalta jotkut jäsenmaat (DE, BE, IE, LU, SI, NL ja FR) korostivat, että ajoneuvojen päästöjen mittaustavan muutos ei saa johtaa uusiin päästöhuijauksiin. Lisäksi kommentoitiin tapaa jakaa päästövähennystaakka autonvalmistajien kesken, joko puolustaen nykyisen massaan perustuvan käytännön jatkamista (SE ja CZ) tai esittäen sen muuttamista (FR ja GR). Viisi jäsenmaata (PL, SK, EE, LT ja LV) korosti, että käytettyjen, suuripäästöisten autojen siirtyminen EU:n sisällä Länsi-Euroopasta köyhempiin EU-jäsenmaihin vaarantaa maiden mahdollisuuden saavuttaa ei-päästökauppasektorin tavoitteet ja että ongelmaan tulisi puuttua. IT esitti vuoden 2024 välitarkastelun aikaistamista vuoteen 2022. UK korosti, että se on päättänyt lopettaa polttomoottoriautojen myynnin 2040 mennessä ja IE vuonna 2030.

Ilmastokomissaari Cañete kiisti väitteen siitä, että ehdotus ei olisi linjassa EU2030 tavoitteiden kanssa korostaen, että ei-päästökauppasektorin osalta ei ole toimialakohtaisia tavoitteita. Komission ehdotus vähentäisi tieliikenteen päästöjä 21–22 % vuoteen 2030 mennessä. Cañeten mukaan 50 %:n raja-arvo vuodelle 2030 merkitsisi, että EU-alueelle tarvittaisiin vuosittain 7,1 miljoonaa uuttaa nolla- ja vähäpäästöistä autoa ja niille 700 000 uutta julkista latauspistettä. Testimenetelmän muutoksen osalta komissio seuraa tarkasti tilannetta ja pohtii tulisiko asia huomioida lainsäädännössä. Cañete ei tukenut käytettyjen autojen

vientiin liittyvän problematiikan sisällyttäminen ko. lainsäädäntöön ja puolusti nykyistä massaan perustuvaa tapaa jakaa EU-tason tavoitteet ajoneuvonvalmistajille. Lopuksi Cañete totesi, että neuvoston tulisi saavuttaa yleisnäkemys lokakuussa ja asetuksesta tulisi saavuttaa lopullinen sopu mahdollisimman pian. BG ministeri Dimov totesi, että keskustelu on auttanut ymmärtämään paremmin jäsenmaiden kantoja ja että ehdotuksen käsittely jatkuu Itävallan EU-puheenjohtajakaudella.

Muut asiat

6. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
i) Life-asetus
ii) Asetus veden uudelleenkäytöstä
iii) Kertakäyttömuoviasetus
iv) Asetus ympäristöön liittyvien raportointivelvoitteiden yhdenmukaistamisesta
= Komission tiedotusasia

Komissaari Vella aloitti esittelemällä uuden LIFE-rahoitusohjelmaehdotuksen, joka perustuu hyviin kokemuksiin 25 vuoden ajalta. Komission ehdotuksessa ohjelman budjetti kasvaisi merkittävästi. Uutena elementtinä komissio ehdottaa strategisia luontohankkeita sekä puhtaan energian hankkeiden sisällyttämistä LIFE-ohjelmaan. Seuraavaksi komissaari esitteli ehdotuksen puhdistetun jäteveden käyttämisestä maatalouden kasteluvetenä, joka tukee veden vähyydestä kärsiviä jäsenmaita. Veden vähyydestä aiheutuu paljon sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia. Jäteveden uudelleenkäyttö on osa kestävää vesivarojen hallintaa ja siihen kannustetaan silloin kun se on järkevää. Komissio ehdottaa kasteluvedelle vähimmäisvaatimuksia ja riskienhallintajärjestelmää. Yleisölle annetaan vedestä paremmin tietoja ja maataloustuotteet olisivat jatkossakin turvallisia. Jopa 50 % kasteluvedestä voisi jatkossa olla puhdistettua jätevettä. Kertakäyttömuovien osalta komissaari halusi täydentää nykyistä lainsäädäntöä ehdotuksella, joka vähentäisi kertakäyttömuovituotteiden ympäristöhaittoja. Meren roskaantuminen pyritään puolittamaan vuoteen 2030 mennessä. Ehdotus on saanut erittäin hyvän vastaanoton. Toimenpiteinä esimerkiksi kalastusvälineille ehdotetaan tuottajavastuujärjestelmän käyttöönottoa. Tietyille kertakäyttömuovituotteille ehdotetaan tuotekieltoja, mutta vain silloin kun näille tuotteille on markkinoilla vaihtoehtoja. Muille kertakäyttömuovituotteille esitetään muita toimenpiteitä toteutettavaksi. Ehdotus on sekä neuvostolle, että parlamentille korkea prioriteetti ja komissio toivoi ratkaisua ensi kevääseen mennessä. Viimeisenä esitellyssä raportointiehdotuksessa pyritään selkeyttämään jäsenmaiden ympäristöraportointeja, lisäämään sähköistä raportointia ja parantamaan tietojen saatavuutta.

Keskustelussa 11 jäsenmaata käytti puheenvuoron. Pääosa jäsenmaista keskittyi puheenvuorossaan kertakäyttömuoviehdotukseen. DK, ES, IT, LT, FR, FI, NL ja HR pitivät kertakäyttömuoviehdotusta hyvänä pohjana jatkokeskusteluille ja toivovat ehdotuksen nopeaa käsittelyä. FR tuki voimakkaasti esitettyjä tuotekieltoja ja myös IT ehdotti kertakäyttömuovien poistamista tuotantoketjuista. FR toivoi myös oxo-muovien kieltoa ja kieltoa mikromuovien lisäämiseen tuotteisiin. HR muistutti, että vaihtoehdot eivät saa olla kertakäyttömuoveja huonompia. IT, ES, MT, CY käyttivät puheenvuoron veden uudelleenkäyttöehdotuksesta, jota

pidettiin erittäin tärkeänä kuivuudesta kärsiville maille. ES piti ehdotuksen tarkkailua liiallisena, koska jätevettä on käytetty 1970-luvulta alkaen kasteluun ilman ongelmia. IT tuki riskiperusteista menettelyä jäteveden uudelleenkäytölle. FI ja BE pitivät LIFE-ehdotusta erittäin tervetulleena ja korostivat, että ohjelma on ollut pitkään suuri menestys.

b) Pölyttäjiä koskeva EU:n aloite
=Komission tiedotusasia

Komissaari esitteli komission pölyttäjätiedonannon, joka on ensimmäinen yritys ratkaista tätä erittäin merkittävää ongelmaa. Tarvitaan tehokas ratkaisu pölyttäjien määrän vähenemiseen. Uuteen CAP-ohjelmaan tarvitaan pölyttäjäindikaattori ja toimenpiteitä luontotyyppidirektiivin alla. Yhteistyö sidosryhmien ja jäsenmaiden kanssa on erittäin tärkeää.

Keskustelussa 9 jäsenmaata käytti puheenvuoron ja tiedonantoa sekä sen tavoitteita tuettiin laajasti. DE totesi, että kasvinsuojeluaineiden käyttöä tulee vähentää. SI ja UK tukivat parempaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Myös hunajamehiläiset hyötyvät samoista toimenpiteistä. PL tuki kaikkien pölyttäjien mukaan ottamista. FR painotti yhteisen lähestymistavan merkitystä, jotta uhkia pölyttäjille voidaan pienentää. BE ja NL esittelivät omia kansallisia toimintaohjelmiaan. LU piti maankäyttömuutoksia suurimpana ongelmana ja tuki linkitystä CAP-ohjelmaan. SK tuki sekä lyhyen, että pitkän aikavälin toimia.

c) Vuoden 2020 jälkeen - uusi maailmanlaajuinen kemikaali- ja jätesopimus
=Ruotsin valtuuskunnan tiedoksianto, Luxemburgin valtuuskunnan tukemana

SE toivoi aloitettavaksi keskustelua vuoden 2020 jälkeisistä kansainvälistä kemikaali- ja jätetavoitteista. Asia esitellään kansainvälisesti heinäkuussa New Yorkissa kestävän kehityksen korkean tason poliittisessa foorumin yhteydessä.

Kahdeksan jäsenmaata (ml. FI) käytti puheenvuoron ja maat tukivat varauksetta SE ja LU ehdotusta keskustelujen aloittamisesta. Ehdotus linkittyy voimakkaasti Agenda 2030:n täytäntöönpanoon. FR toivoi mahdollisimman sitovaa sopimusta ja FI painotti yhteisvaikutuksia muiden kansainvälisten sopimusten kanssa. DE lupasi työskennellä neuvoston puheenjohtajana vuonna 2020 lujasti menestyksekkään sopimuksen eteen. Komissaari Vella muistutti keskustelun päätteeksi, että kemikaalihallinnan kestävyys on erittäin tärkeää terveyden suojelemiseksi. Komissio tukee kaikkia ehdotuksia sitovien sopimusten aikaansaamiseksi.

d) Kunnianhimoisten tulosten saavuttaminen biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen COP 15 -kokouksessa vuonna 2020
=Ranskan valtuuskunnan tiedoksianto, Luxemburgin valtuuskunnan tukemana

FR esitteli aloitteensa kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen aikaansaamiseksi vuonna 2020. Luonnon monimuotoisuuden heikentyminen on akuutti ongelma ja tarvitaan kunnianhimoinen kansainvälinen sopimus, jota on tarpeen valmistella tämän vuoden osapuolikokouksessa. Tavoitteena on Pariisin sopimuksen kaltainen suunnanmuutos, joka perustuisi määrävälein tarkistettaviin maiden sitoumuksiin. EU:n täytyy olla tässä asiassa yhtenäinen ja nostaa

biodiversiteetti poliittiseksi prioriteetiksi tulevissa kansainvälisissä kokouksissa. FR nostaa asian esille myös G7-ryhmässä.

Keskustelussa 7 jäsenmaata (ml. FI) käytti puheenvuoron ja FR aloite sai varauksettoman tuen. PL tuki sitovaa sopimusta vuonna 2020 perustuen vapaaehtoisiin toimenpiteisiin. FI tuki aloitetta ja muistutti, että kestävän kehityksen korkean tason poliittinen foorumi New Yorkissa on hyvä tilaisuus aloitteen edistämiseen. UK totesi, että aloitetta on kehitettävä yhdessä kehittyvien maiden kanssa. LU mielestä nyt ei voida epäonnistua samalla tavalla kuin vuonna 2010. ES toivoi, että komissio ja neuvosto alkaisivat laatimaan konkreettisia ehdotuksia jo seuraavaan osapuolikokoukseen Egyptiin. Komissaari Vella tuki FR ehdotusta varauksetta. COP15 Kiinassa vuonna 2020 on erittäin tärkeä kokous, koska siellä hyväksytään tulevaisuuden luonnon monimuotoisuusvaatimukset. Biodiversiteettikadolla on merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Egyptissä hyväksytään tiekartta kohti uutta sopimusta ja komissio on aktiivisesti tässä työssä mukana.

e) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
=Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia

Itävalta esitteli puheenjohtajuusohjelmansa ja lupasi jatkaa neuvoston työtä Bulgarian jälkeen saumattomasti. AT tulee olemaan aktiivinen ilmastoehdotuksissa ja puhdas liikenne on sille erittäin tärkeä prioriteetti. Katowicen ilmastokokoukseen laaditaan neuvoston päätelmät ja liikenteen ehdotuksien käsittelyssä pyritään pääsemään mahdollisimman pitkälle, autojen CO2-päästöjen osalta tavoitteena on sopu ehdotuksesta parlamentin kanssa. Egyptin biodiversiteettikokousta varten laaditaan päätelmät ja lainsäädäntöehdotuksissa tavoitellaan sopua pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevasta ehdotuksesta ja edistystä muiden ehdotusten osalta. Ympäristöasioissa Itävallan prioriteetteja ovat kertakäyttömuovit ja LIFE-ohjelma. Ympäristöneuvostot järjestetään 9.10. ja 20.12. ja epävirallinen ympäristöministerikokous pidetään Itävallassa 29.–30.10. yhdessä liikenneministereiden kanssa.

Komissaari Vella piti hyvänä, että Itävalta etenee kunnianhimoisesti eteenpäin prioriteettiehdotusten kanssa, mutta toivoi samalla edistystä myös muissa ehdotuksissa. Komissaari kiitti vielä Bulgarian ministeriä hyvästä työstä ja erityisesti kiertotalouspäätelmistä, joita tullaan hyödyntämään vielä pitkään tulevaisuudessa.

f) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
Asetus raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjä koskevista vaatimuksista
=Komission tiedotusasia

Ilmastokomissaari Cañete esitteli toukokuussa annetun raskaan kaluston päästörajaehdotuksen todeten, että sen avulla ensimmäistä kertaa asetetaan EU-tason päästövähennystavoitteet raskaalle kalustolle. Sääntelyllä päästään puuttumaan sektorin kasvaviin päästöihin, autetaan kuljetusyrittäjiä vähentämään polttoainekuluja sekä turvataan EU:n kilpailukyky ko. sektorilla. Komissio on ehdottanut sitovaa -15 %:n tavoitetta vuodelle 2025 ja indikatiivista -

30 %:n tavoitetta vuodelle 2030 verrattuna vuoden 2019 tasoon. Vuoden 2022 välitarkastelussa voidaan tarkistaa tavoitetasot sekä laajentaa lainsäädäntö koskemaan muita ajoneuvoluokkia. Ehdotus sisältää myös kannustimet nolla- ja vähäpäästöisten raskaan kaluston ajoneuvojen kehittämiseksi. Lisäksi komissaari korosti, että asetus raskaan kaluston päästörajoiksi tulisi hyväksyä ennen Euroopan parlamentin vaaleja.

Kommenteissaan LU ja SE korostivat, että päästövähennystavoitteiden tulisi olla riittävän korkeita ja linjassa Pariisin sopimuksen kanssa. Lisäksi SE totesi yleisesti, että EU:n vähintään 40 %:n päästövähennystavoite tulisi nostaa noin 55 %:iin. Lisäksi maat tukivat KOM toivetta siitä, että asetuksesta tulisi saavuttaa sopu ennen Euroopan parlamentin vaaleja.

g) Yhteenvedot tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista
i) EU ja talanoa-vuoropuhelu (Bryssel, 13. kesäkuuta 2018)
ii) Ministerikokous ilmastotoimista (Ministerial on Climate Action, MoCA) (Bryssel, 20.–21. kesäkuuta 2018)
=Komission tiedotusasia
iii) Yhdeksäs Petersbergin ilmastovuoropuhelu (Berliini, 17.–19. kesäkuuta 2018)
=Komission sekä Saksan ja Puolan valtuuskuntien tiedotusasia

Petersbergin ilmastovuoropuhelun osalta DE ja PL korostivat, että rinnakkaispuheenjohtajien kokousyhteenveto on internetissä. Ilmastokomissaari Cañete totesi, että Brysselissä 13.6. järjestetty EU:n Talanoa-dialogi oli menestys, ja että ennen seuraavan ilmastosopimuksen osapuolikokouksen (COP24) Talanoa-dialogia tarvitaan poliittinen keskustelu siitä tulisiko kunnianhimontasoa nostaa. Ministerikokous ilmastotoimista (MoCA) puolestaan vahvisti Cañeten mukaan maiden olevan sitoutuneita Pariisin sopimuksen toimeenpanoon ja tavoitteeseen sopia Pariisin sääntökirjasta COP24:ssä.

Keskustelussa LU, ES, DK, FI ja NL alleviivasivat marraskuussa tulossa olevan komission pitkän aikavälin päästövähennysstrategian merkitystä. LU ja NL mukaan ehdotuksen tulisi sisältää 1,5 asteen lämpenemisen mukainen skenaario sekä arvio siitä, milloin EU voi saavuttaa nettonollapäästöt. DK mukaan nettonollapäästöt tulisi saavuttaa viimeistään 2050 mennessä ja FR mukaan 2050 mennessä. LU toivoi komissiolta arvioita eri skenaarioiden taloudellisista vaikutuksista. ES korosti, että strategian valmistelun yhteydessä on pohdittava ilmastonmuutoksen vaikutuksia haavoittuvimmassa asemassa oleville henkilöille. NL, DK ja FR korostivat, että Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttaminen vaatii lisätoimia, ja peräänkuuluttivat EU:n Pariisin sopimusta varten antaman päästövähennyslupauksen (nationally determined contribution, NDC) päivittämistä. DK linkitti NDC:n korottamisen energia unionin lainsäädännöstä saavutettuihin alustaviin ratkaisuihin. NL:n mukaan EU:n tulisi vähentää päästöjään 55 % vuoteen 2030 mennessä, jotta oltaisiin linjassa Pariisin sopimuksen 1,5 asteen lämpötilatavoitteen kanssa ja pelkkä energiatavoitteiden mukainen NDC:n korotus ei riitä. FR korosti, että kunnianhimoiset liikennesektorin päästövähennystavoitteet voivat myös auttaa nostamaan 2030 kunnianhimoa. FI totesi, että tavoitteena on oltava kunnianhimoinen ja toimeenpantava EU:n pitkän aikavälin päästövähennysstrategian ja että päästöjä on vähennettävä enemmän ja nopeammin. Lisäksi tulee pyrkiä kohti nollapäästöjä vuonna 2050 ja mikäli EU2030 tavoite ei ole tämän mukainen niin tavoite tulee tarkistaa.

Ilmastokomissaari Cañeten mukaan jo aiemmin EU:n NDC oli kaikkein kunnianhimoisin, mutta siitä sovittiin ennen Pariisin sopimusta. Pariisissa sopimuksen tavoitteena on, että lämpeneminen tulisi saada pysymään selvästi alle 2 asteessa ja jatkaa toimia kohti 1,5 asteen lämpenemispolkua. Siten on selvää, että kunnianhimoa tulee nostaa. Energiasektorin lainsäädännöstä saavutetut alustavat ratkaisut mahdollistavat tosiasiallisesti kunnianhimontason nostamisen vähintään 45 %:iin. Neuvosto voisi virallisesti sopia uuden päästövähennyslupauksen tekemisestä jo ennen seuraavaa ilmastosopimuksen osapuolikokousta (COP24), mikä antaisi hyvän signaalin muille talouksille. EU olisi ensimmäinen kunnianhimontason korottaja. Lisäksi Cañete korosti, että komission ehdotus pitkän aikavälin päästövähennysstrategiaksi tulee sisältämään useita skenaarioita ml. nettonollapäästöt 2050 mennessä ja negatiiviset päästöt sen jälkeen. Siten EU voisi osallistua COP24 kokoukseen siten, että sillä on sekä luonnos pitkän aikavälin strategiaksi että lainsäädäntö joka mahdollistaa kunnianhimon korottamisen.

h) Pariisin sopimuksen noudattamisen sisällyttäminen olennaiseksi osaksi EU:n sopimuksia ja kestävää kehitystä koskevien kauppasopimusten säännösten täytäntöönpantavuus riitojenratkaisumekanismin avulla
=Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia

FR esitteli ehdotuksensa sisällyttää Pariisin sopimus olennaisena osana osaksi EU:n uusia sopimuksia. Lyhyessä keskustelussa muutama valtuuskunta totesi olevansa valmis jatkamaan keskusteluja Ranskan ehdotuksen pohjalta.

Suomen edustajat
Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
10123/18

Liitteet

Viite

Asiasanat	ilmasto- ja energiapaketti, juomavesi, kansainväliset sopimukset, kiertotalous, liikenne, ympäristö, biodiversiteetti
Hoitaa	**LVM, STM, TEM, UM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TRAFI, TULLI, VM, VNK, VTV